Lieta Nr.C29707615
CA0037-21/3
ECLI:LV:VAT:2021:0216.C29707615.14.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā 2021.gada 16.februārī

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnesis referents Agris Bukavs,
tiesneši Edīte Knēgere, Zaiga Cera,
izskatīja rakstveida procesā civillietu akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Valmieras rajona tiesas 2017.gada 4.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja akciju sabiedrība (turpmāk - AS) "Latvijas Gāze" 2015.gada 10.decembrī cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju /pers. A/ (prasības pieteikums – lietas 1.sējuma 6.-8.lapa) par parāda 16365,93 EUR piedziņu, lūdzot arī atzīt prasītājas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās, bet neatmaksātās summas, par periodu no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei.

[1.1] Prasības pieteikumā minēts, ka 2001.gada 12.jūnijā starp AS "Latvijas Gāze" un /pers. A/ noslēgts līgums par dabasgāzes piegādi individuālo dzīvojamo ēku (būvju) īpašniekiem par gazificētā objekta /adrese/ apgādi ar dabasgāzi. 2001.gada 15.jūnijā objektā uzstādīts dabasgāzes patēriņa skaitītājs, uzliekot plombu.

2015.gada 7.janvārī veikta dabasgāzes patēriņa skaitītāja maiņa, skaitītājs noņemts un nodots pārbaudei ekspertam. 2015.gada 21.jūlijā valsts tiesu eksperts /pers. B/ sniedza eksperta atzinumu par trasoloģiskās ekspertīzes veikšanu, kurā secināts, ka uz eksperta rīcībā nodotā gāzes skaitītāja konstatētas mērķtiecīgu darbību iejaukties skaitīšanas ierīcē darbības pēdas.

Atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 34., 36.2.punktam, 2001.gada 12.jūnija līguma par dabasgāzes piegādi individuālo dzīvojamo ēku (būvju) īpašniekiem 2.1.2.punktam atbildētājs ir atbildīgs par objektā esošās dabasgāzes apgādes sistēmas, skaitītāja un plombu saglabāšanu.

Ņemot vērā eksperta atzinumā konstatēto un pamatojoties uz noteikumu Nr.1048 56., 87.punktu (ja prasītājs konstatē noteikumu vai līguma pārkāpumu, kura dēļ atbildētājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez uzskaites, atbildētājam ir jāveic samaksa par izlietotās dabasgāzes daudzumu, kas aprēķināts pēc patēriņa normām) un 58.punktu (jāmaksā kompensācija, kas iegūta reizinot izlietotās dabasgāzes daudzuma maksu divkāršā apmērā), līguma par dabasgāzes piegādi individuālo dzīvojamo ēku (būvju) īpašniekiem 4.2.punktu, prasītāja aprēķinājusi izlietotās dabasgāzes daudzumu pēc patēriņu normām, ievērojot ar skaitītāju uzskaitīto dabasgāzi, 4228,71 EUR un kompensāciju divkāršā apmērā 12137,22 EUR, kopā 16365,93 EUR (aprēķini pievienoti prasības pieteikuma pielikumā).

[1.2] Prasība pamatota ar Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 1.2., 3., 12., 21., 34., 36.2., 46., 56., 58., 59., 69., 72., 87.punktu, Civillikuma 1587., 1828.pantu.

[2] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā (lietas 1.sējuma 42.-43.lapa) prasību neatzīst.

[2.1] 2015.gada 7.janvārī īpašumā veikta gāzes skaitītāja montāža, kuru veikuši prasītājas darbinieki. Atbildētājam nav zināms, cik profesionāli veikta gāzes skaitītāja demontāža un vai bojājumi nav montāžā radīti, jo eksperta atzinumā nav sniegts vērtējums un izpēte par to. Prasītājas pretenzijā norādīts par bojātām, norautām plombām. To neapstiprina akts, kurš sastādīts tūlīt pēc gāzes skaitītāja demontāžas. Nav zināms, kādā stāvoklī gāzes skaitītājs bijis pirms tas uzstādīts, vai uz tā konstatētas pēdas, kuras eksperts ieraudzījis mikroskopā.

Skaitītāja darbībā nav notikusi iejaukšanās laikā, kamēr tas bijis atbildētāja īpašumā.

Skaitītāja rādījumi ir aptuveni vienādi gandrīz 15 gadu garumā, atkarībā tikai no ziemas gaisa temperatūras. Tas liecina, ka iejaukšanās skaitītājā nav notikusi, jo gāzes patēriņš nav samazinājies. Nav bijusi vajadzība un nodoms iejaukties gāzes skaitītāja darbībā.

[3] Ar Valmieras rajona tiesas 2017.gada 4.oktobra spriedumu (lietas 1.sējuma 194.-196.lapa) prasība apmierināta un no atbildētāja par labu prasītājai nospriests piedzīt 17221,28 EUR, ko veido parāds un kompensācija 16365,93 EUR un tiesas izdevumi 855,35 EUR; atzītas prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos procentus seši procenti gadā no neatmaksātā parāda par laika periodu līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

[3.1] No spriedumā norādītā izriet, ka, pamatojoties uz 2001.gada 12.jūnija līgumu, prasītāja nodrošinājusi dabasgāzes piegādi atbildētājam piederošai dzīvojamai ēkai (būvei). Atbildētājs apņēmies par saņemto gāzi veikt samaksu atbilstoši patērētam un skaitītāja uzskaitītam daudzumam. 2001.gada 15.jūnijā prasītāja objektā uzstādījusi (pievienojusi) gāzes skaitītāju. Tiesai nav šaubu, ka uzstādītais gāzes skaitītājs ir bijis jauns, par ko liecina skaitītāja rādījums pie uzstādīšanas (0,229 kubikmetri). 2015.gada 7.janvārī prasītāja veikusi atbildētāja īpašumā gāzes skaitītāja nomaiņu - skaitītājs noņemts un uzstādīts jauns skaitītājs.

Prasītāja prasību ir balstījusi uz to, ka izpētē konstatēts, ka noņemtajam gāzes skaitītājam bojāta rūpnīcas kniede un plomba,

kas pieļauj iejaukšanos skaitītāja darbībā. Tiesa šo faktu atzinusi par pierādītu. Atbildība par plombas bojājumu un tātad iespējamo iejaukšanos skaitītāja darbībā ir jāuzņemas tieši atbildētājam kā šīs ierīces tiesīgam lietotājam, iejaukšanās ir notikusi tieši laikā, kad skaitītājs ir atradies atbildētāja lietošanā. To tiesa pamatojusi ar turpmāk minēto argumentāciju.

Pēc skaitītāja noņemšanas prasītāja skaitītāju nodeva izpētei sertificētam valsts tiesu ekspertam /pers. B/, kurš slēdzienā ir norādījis, ka uz skaitītāja konstatētas mērķtiecīgu darbību iejaukties skaitīšanas ierīcē darbības pēdas. Slēdzienā norādīto tiesas sēdē apliecinājis liecinieks, eksperts /pers. B/, liecinot, ka konkrētajam gāzes skaitītājam rūpnieciski ir divas plombas - plastmasas plomba un kniede, kuru noņemot var noņemt uzskaites sistēmu. Konkrētajam skaitītājam konstatētas sveša priekšmeta pēdas kniedes noņemšanai, plombas stieple un plombas malas bojājumi, uz paša skaitītāja korpusa deformācijas pēdas. Šādi bojājumi nevar rasties skaitītāja ražošanas, montāžas, demontāžas laikā vai pie transportēšanas.

Tiesa atzinusi, ka minēto apliecina arī tiesas noteiktās mehanoskopiskās ekspertīzes atzinumā secinātais, ka uz gāzes skaitītāja priekšējā paneļa stiprinājuma apakšdaļā pie stiprinājuma kniedes konstatēti dinamiski bojājumi, kas radušies, vairākkārt virzot cieta priekšmeta asu, šauru izvirzījumu pa gāzes skaitītāja paneļa sānu malu pret skaitītāja stiprinājumu un mainot virzienu no skaitītāja aizmugures uz priekšpusi, uz skaitītāja skaitīšanas iekārtas pēdas, kas liecina par mehānisku iejaukšanos, nav konstatētas.

Tiesa secinājusi, ka tiesas noteiktā ekspertīze faktiski apstiprina eksperta /pers. B/ sniegto slēdzienu un liecības tiesai, un tieši, ka uz skaitītāja kniedi un plombi ir notikusi fiziska iedarbība, jo konstatēti mehāniski bojājumi, kas visa starpā var liecināt par rūpnieciski uzliktās kniedes noņemšanu, lai nesankcionēti piekļūtu skaitīšanas iekārtai (kniedes noņemšana ļauj noņemt šo iekārtu vai piekļūt skaitīšanas iekārtas zobratiņiem).

Vienlaikus secināts, ka lietā nav iegūti pierādījumi atbildētāja pieņēmumam, ka gāzes skaitītājs atbildētājam jau ticis uzstādīts ar bojātu kniedi un plombu, vai tās būtu bojātas uzstādīšanas, demontāžas procesā, vai pārvadājot skaitītāju. Liecinieks/pers. C/, kurš veicis konkrētā skaitītāja demontāžu, liecinājis, ka, noņemot skaitītāju, tiek pārkniebta stieple un ar atslēgu atskrūvēts, pie plombas nekas netiek darīts, skaitītāju ieliek drošības maisā, aizlīmē un nodod darba vietā. Liecinieks/pers. D/, kurš ir ekspluatācijas daļas vadītājs un nodarbojas ar skaitītāju nodošanu ekspertam, liecinājis, ka, transportējot un uzstādot skaitītāju, plombu nevar sabojāt, skaitītājs klienta klātbūtnē tiek ievietots drošības maisā un maisā to nevar sabojāt. Noņemot plombu un atverot, var ietekmēt (pārgriezt) skaitītāja rādītājus.

Novērtējot liecinieku liecības kopsakarā ar lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa atzinusi par maz ticamu, loģikas un dzīves novērojumiem neatbilstošu pieņēmumu, ka rūpnīca būtu gāzes skaitītāju izgatavojusi ar šādu bojātu (saskrāpētu) kniedi un nevienam nemanot šāds skaitītājs būtu iegādāts un uzstādīts gala patērētājam. Tāpat nevienā no atbildētāja norādītajām darbībām, tas ir, skaitītāja uzstādīšanas, demontāžas procesā vai pārvadājot skaitītāju, nav iedomājama objektīva, loģiska vajadzība un iespēja veikt ekspertīzē konstatētos dinamiskos bojājumus ar cietu, asu priekšmetu, to vairākkārt virzot.

Tiesa secinājusi, ka mehāniskā iedarbība ir bijusi apzināta un, iespējams, ar mērķi piekļūt skaitītāja iekšpusē esošai gāzes uzskaites ierīcei un bojājumi palikuši, cenšoties šo kniedi atjaunot sākotnējā stāvoklī, lai slēptu nesankcionēto iejaukšanos.

Kā nebūtisks vērtēts fakts, ka 2001.gada 15.jūnija aktu par skaitītāja uzstādīšanu nav parakstījis pats atbildētājs, bet kāda cita persona. Atbildētājs skaitītāju ir pieņēmis, akceptējis, sācis lietot, tātad nenoliedzami viņam bija redzams tā pieslēgšanas fakts.

Līguma 2.1.4.punkts paredz, ka atbildētājs uzņemas pilnu atbildību par objektā esošās dabasgāzes apgādes sistēmas, skaitītāja un plombu saglabāšanu. Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi", kas bija spēkā uz gāzes skaitītāja noņemšanas brīdi, 34.punkts paredz, ka ēkas (būves) īpašnieks ir atbildīgs par attiecīgajā ēkā (būvē) esošo dabasgāzes apgādes sistēmu un tās darbību. Lietotājs ir atbildīgs par savā īpašumā vai lietošanā esošo dabasgāzes apgādes sistēmu un tās darbību. 36.2.punkts nosaka, ka lietotājam ir pienākums nodrošināt uzstādīto norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju, ar tiem saistītu telemetrijas un telemehānikas sistēmu un plombu saglabāšanu (plombas drīkst noņemt tikai sistēmas operators), kā arī 24 stundu laikā ziņot sistēmas operatoram par pamanītajiem norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju, telemetrijas vai telemehānikas sistēmu un plombu bojājumiem.

Tādejādi gan līgums, gan speciālais normatīvais akts paredzēja atbildētāja pienākumu rūpēties par skatītāja plombu saglabāšanu un atbildētājs šīs saistības nav izpildījis.

Saskaņā ar minēto noteikumu 56.punktu, ja sistēmas operators konstatē šo noteikumu vai līguma pārkāpumu, kura dēļ lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, lietotājs samaksā sistēmas operatoram par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju. Līdzīgs regulējums ir arī pušu līguma 4.2.punktā. Noteikumu 56.punktā paredzēto kompensāciju nosaka, reizinot aprēķināto izlietotās dabasgāzes daudzumu ar tarifu divkāršā apmērā (58.punkts). Sistēmas operators aprēķina šo noteikumu 56.punktā minētā pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu mājsaimniecības lietotājam saskaņā ar sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktajām dabasgāzes diferencētajām patēriņa normām (87.punkts).

Citētais normatīvais akts paredz jau konkrētu mantisku atbildību par gāzes lietošanas noteikumu pārkāpumu un nemaz neprasa pierādīt, vai nelikumīga (neuzskaitīta) gāzes lietošana ir notikusi un tieši kāds zaudējumu apmērs pakalpojuma sniedzējam ir nodarīts. Tas izriet no citētā 56.punkta, kas paredz viena no diviem nosacījumu iestāšanos – "samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms" vai "radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas".

Attiecībā uz atbildētāju neapšaubāmi izpildās otrais nosacījums, jo kniedes un plombas bojāšana atļauj piekļūt uzskaites ierīcei un patērēt gāzi bez maksas.

Par nepamatotu atzīts atbildētāja apgalvojums, ka par gāzi viņš maksājis vienādi un patēriņš nav samazinājies, kas liecinot, ka viņš nav nelikumīgi lietojis gāzi. No atbildētāja iesniegtiem ikgadējiem rēķiniem par gāzi tiesa secinājusi, ka periodā no 2001. līdz 2006.gadam atbildētājs gadā ir patērējis pāri par 4000 kubikmetriem gāzes (pat līdz 4601 kubikmetram 2001.-2002.gadā), savukārt sākot ar 2006.gadu patēriņš būtiski samazinājies, nedaudz virs un pat zem 3000 kubikmetriem (pat līdz 2487 kubikmetriem 2008.-2009.gadā).

Pamatojoties uz Civillikuma 1785.pantā noteikto, tiesa atzinusi, ka konkrēto situāciju un zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumu regulē pušu līgumiskās attiecības un speciālais normatīvais akts, kas īpaši regulē, kāda situācija ir uzskatāma par līguma pārkāpumu un rada tiesības prasīt noteiktas kompensācijas piedziņu. Šāds noregulējums ir arī samērīgs un taisnīgs, jo nevar prasīt, lai gāzes piegādātājs pierāda, kurš tieši pēc skaitītāja uzstādīšanas objektā ir vainīgs, piemēram, skaitītāja plombas bojāšanā, prezumējot, ka ēkas īpašnieks nes pilnu atbildību, lai šāda bojāšana nebūtu iespējama.

Neapšaubot prasītājas aprēķinu, tiesa no atbildētāja par labu prasītājai piedzinusi parādu 4228,71 EUR par izlietoto dabasgāzes daudzumu pēc patēriņa normām, no tās atņemot ar skaitītāju uzskaitīto dabasgāzi, un kompensāciju divkāršā apmērā

12137,22 EUR, kopā 16365,93 EUR.

Norādīts, ka strīda izšķiršanā nav nozīmes faktam, ka atbildētājam 2013.gada 3.jūlijā pasludināts maksātnespējas process, 2013.gada 4.novembrī uzsākta saistību dzēšanas procedūra, bet 2017.gada 10.janvārī maksātnespējas process izbeigts. Prasītājas prasījuma tiesības pret atbildētāju radās ne ātrāk par 2015.gada 7.janvāri, kad prasītāja demontēja skaitītāju un pēc tam konstatēja tā bojājumus. Tātad prasītājai pat teorētiski nav bijusi iespēja iesniegt kreditora prasību atbildētāja maksātnespējas procesā. Maksātnespējas likums neparedz, ka maksātnespējas procesa saistību dzēšanas procedūras laikā iegūtas jaunas parādsaistības pret jaunu kreditoru tiek dzēstas līdz ar maksātnespējas procesa pabeigšanu. Tā kā pušu starpā pastāv strīds par saistību esamību, tātad faktiski pienākums to maksāt atbildētājam var rasties tikai ar sprieduma stāšanos likumīgā spēkā šajā civillietā.

[4] /pers. A/ par spriedumu iesniedzis apelācijas sūdzību (lietas 1.sējuma 197.-200.lapa), lūdzot prasību noraidīt.

No apelācijas sūdzībā norādītā izriet, ka atbildētājs nekādas darbības ar gāzes skaitītāju nav veicis, lietā nav pierādījumu, ka viņš skaitītāja rādījumus būtu ietekmējis.

Pirmās instances tiesa spriedumā izdarījusi secinājumus, kuri nav pamatoti ar pierādījumiem, bet tikai ar tiesas subjektīvo vērtējumu.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka 2001.gada 15.jūnija aktu par skaitītāja uzstādīšanu nav parakstījis ne atbildētājs, ne arī viņa ģimenes locekļi. Līdz ar to apšaubāms gan skaitītāja rādījums, gan arī fakts, ka uz skaitītāja plombas nebija bojājumi.

Vērtējot un dodot priekšroku eksperta /pers. B/ izziņai, tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka ekspertam izpētes veikšanai tika nodoti četri paraugi salīdzināšanai, kurus visus viņš nav izmantojis. Tāpat eksperta atzinumā izdarītais secinājums, ka uz skaitītāja ir konstatētas mērķtiecīgu darbību iejaukties skaitītāja darbībā pēdas, nav detalizēti pamatots, proti, nav apraksta, kādu iemeslu dēļ izdarīts šāds secinājums. Nepietiek konstatēt skrāpējumus uz skaitītāja korpusa, neizpētot, kādā veidā tie varēja rasties, vai tie varēja rasties plombas uzstādīšanas laikā un vai tie varēja ietekmēt skaitītāja rādījumus.

Pēc atbildētāja lūguma noteikta atkārtota ekspertīze, kuru veica Valsts tiesu ekspertīžu biroja eksperte /pers. E/. Ekspertīzē secināts, ka uz gāzes skaitītāja korpusa un gāzes skaitītāja skaitīšanas iekārtas pēdas, kas liecinātu par mehānisku iejaukšanos, nav konstatētas. Eksperte arī norādījusi, ka bojājumu pazīmju kopums nav pietiekams, lai pateiktu, kādos apstākļos tie radušies. Neskatoties uz to, tiesa spriedumā izdarījusi secinājumu, ka atkārtotā ekspertīze faktiski apstiprina eksperta /pers. B/ sniegto slēdzienu un liecības tiesai par to, ka uz skaitītāja kniedi un plombu ir notikusi fiziska iedarbība. Atbildētājs šādam secinājumam nepiekrīt, jo nevienā eksperta slēdzienā nav norādīts, ka kniede būtu bijusi noņemta vai kniedes bojājumi ļautu piekļūt skaitītājam.

Tiesa nav ņēmusi vērā ekspertes /pers. E/ secināto, ka nevar pateikt, kā radušies bojājumi uz skaitītāja korpusa. Atbildētāja ieskatā, tie varēja rasties gan skaitītāja izgatavošanas, gan kniedes uzlikšanas procesā. Nav iespējams uzlikt kniedi ar kniedēšanas iekārtu gāzes skaitītājam, kurš piestiprināts pie gāzes vada ar AS "Latvijas Gāze" plombu.

Neskatoties uz minēto, tiesa ņēmusi vērā AS "Latvijas Gāze" darbinieka /pers. D/, kurš nav piedalījies gāzes skaitītāja uzstādīšanā, noņemšanā un izpētes procesā, liecību, ka rūpnieciskā plomba tiek uzlikta ar speciālām plombas stangām un šādi plīsumi nevar būt. Šāds apgalvojums ir pretrunā ekspertes /pers. E/ secinājumam, ka apakšējā daļā uz metāla izvirzījuma ap kniedi redzami statiski, radikāli bojājumi, iespiedumi, kas, iespējams, radušies, saspiežot kniedi ar kniedējamo iekārtu.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka AS "Latvijas Gāze" darbiniekam /pers. C/, kurš piedalījās gāzes skaitītāja noņemšanā, nav atbilstošas profesionālās izglītības un zināšanu par gāzes skaitītājiem, viņš ir autoatslēdznieks-autovadītājs. Līdz ar to nav zināms, cik profesionāli tika veikta demontāža un vai skaitītāja bojājumi nav radīti demontāžas laikā. Tāpat nav zināms, vai bojājumi bija pirms skaitītāja uzstādīšanas 2001.gada 15.jūnijā, jo nekāda akta par gāzes skaitītāja stāvokli un tā izpēti nav bijis.

Jāņem vērā, ka skaitītāja rādījumi ir aptuveni vienādi daudzu gadu (gandrīz 15 gadu) garumā, ka svārstības ir atkarīgas tikai no ziemas gaisa temperatūras, kā arī to, ka 2015.gadā, uzstādot jauno gāzes skaitītāju, gāzes patēriņš nav palielinājies, kas liecina, ka iejaukšanās skaitītājā nav notikusi. Arī citi apstākļi norāda uz to, ka atbildētājam nav bijusi vajadzība un nodoms iejaukties gāzes skaitītāja darbībā, viņu nevar vainot par skrāpējumiem uz gāzes skaitītāja korpusa, jo nav zināms, kad un kādā veidā šie bojājumi radušies.

Atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 56.punktu, norādīts, ka lietā nav pierādījumu, ka būtu samazināts uzskaitītās gāzes patēriņš, kā arī ne ekspertīzes, ne citi pierādījumi neapliecina, ka būtu radusies iespēja lietot gāzi bez maksas. Attiecībā uz minēto noteikumu 36.2.punktu un līguma 2.1.4.punktu, kas uzliek par pienākumu saglabāt plombas, norādīts, ka atbildētājs tās ir saglabājis tādā stāvoklī, kādas tās bija uzstādīšanas brīdī. Lietā nav pierādījumu, ka atbildētājs ar savām darbībām vai bezdarbību prasītājai ir nodarījis zaudējumus.

[5] Izskatījusi lietu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesa ar 2018.gada 14.jūnija spriedumu (lietas 2.sējuma 14.-10.lapa) prasību apmierinājusi, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai pamatparādu 4228,71 EUR, kompensāciju 12137,22 EUR, valsts nodevu 815,36 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kancelejas nodevu 12,81 EUR, kopā 17198,80 EUR; atzītas prasītājas tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās pamatparāda summas.

[6] Ar Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 25.septembra spriedumu (lietas 2.sējuma 61.-66.lapa), izskatot /pers. A/ kasācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 14.jūnija spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[7] Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā, par to informējot lietas dalībniekus, nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālu lūgumu iesniegšanai.

[8] /pers. A/ iesniedzis rakstveida paskaidrojumus (lietas 2.sējuma 79.-83.lapa), norādot, ka prasību neatzīst, tai skaitā arī sakarā ar aprēķina nepamatotību, jo tiesību normas, uz kurām balstīta prasība un uz kuru pamata izdarīts aprēķins un pieprasīta samaksa par izlietoto neuzskaitīto dabasgāzi un kompensācija, ir atceltas pilnībā. Tāpat atbildētājs neatzīst, ka būtu izdarījis pārkāpumu - iejaucies gāzes mēraparāta skaitītājā un patērējis dabasgāzi bez maksas.

Prasītāja pamatojusi prasību ar Enerģētikas likuma $42.^3$ panta pirmo daļu (likuma redakcijā līdz 2016.gada 7.martam), Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 21., 34., 36.2., 65.,

87.punktu. Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumi Nr.1048 zaudējuši spēku 2016.gada 11.februārī.

Ar Satversmes tiesas 2020.gada 20.marta spriedumu Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmā daļa atzīta par atbilstošu Satversmei, bet noteikumu Nr.1048 56., 58. un 87.punkts atzīts par neatbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam un attiecībā uz personām, kam tas piemērots vai būtu jāpiemēro tiesā, par spēkā neesošu no izdošanas brīža. Minētās noteikumu Nr.1048 normas, kurās konkretizēts Enerģētikas likuma regulējums un ietverti nosacījumi par izlietotās dabasgāzes daudzuma un kompensācijas aprēķinu, Satversmes tiesa vērtēja kā vienotu regulējumu un atzina tās par Satversmei neatbilstošām.

Tā kā konstitucionālā tiesa atzinusi tiesību normu par prettiesisku no tās izdošanas brīža, tad normas, uz kurām prasītāja pamato aprēķinu un pieprasa samaksu par izlietoto neuzskaitīto dabasgāzi un kompensāciju nevar piemērot konkrētam gadījumam, jo tas radies prettiesisko tiesību normu spēkā esamības laikā.

Atbildētājs neatzīst, ka būtu izdarījis pārkāpumu - iejaucies gāzes mēraparāta skaitītājā un patērējis dabasgāzi bez maksas.

Viņa īpašumā uzstādīts lietots skaitītājs ar rādījumu 0,229 kubikmetri. Skaitītājs uzstādīts, nepieaicinot ne atbildētāju, ne tā ģimenes locekļus, kuri nav parakstījuši arī aktu, līdz ar to apšaubāms gan rādījums, gan skaitītāja un plombas stāvoklis.

Tiesa nepamatoti ir devusi priekšroku ekspertīzes izziņai, ko devis /pers. B/ (uz līguma pamata strādā AS "Latvijas Gāze"), kurš nebija tiesīgs izdarīt secinājumu, ka pazīmju kopums norāda, ka veiktas mērķtiecīgas darbības iejaukties skaitītāja darbībā, jo tā nebija eksperta kompetence.

Savukārt tiesas nozīmētā Valsts tiesu ekspertīžu biroja eksperte /pers. E/ ekspertīzē pateikusi, ka uz gāzes skaitītāja korpusa pēdas, kas liecinātu par mehānisku iejaukšanos, nav konstatētas. Tāpat eksperte norādīja, ka bojājumu pazīmju kopums nav pietiekams, lai pateiktu, kādos apstākļos tie radušies. Tāpat norādījusi, ka uz gāzes skaitītāja skaitīšanas iekārtas pēdas, kas liecinātu par mehānisku iejaukšanos, nav konstatētas.

Pirmās instances tiesa, taisot spriedumu, ņēmusi vērā AS "Latvijas Gāze" darbinieka /pers. D/ liecību, ka rūpnieciskā plomba tiek uzlikta ar speciālām plombas stangām un nekādi šādi plīsumi nevar būt, kas ir pretrunā ekspertes /pers. E/ secinājumam - apakšējā daļā uz metāla izvirzījuma ap kniedi redzami statiski, radikāli bojājumi, iespiedumi, kas, iespējams, radušies saspiežot kniedi ar kniedējamo iekārtu.

/pers. B/ atzinums un tiesas nozīmētās ekspertes /pers. E/ atzinums apliecina, ka uz skaitītāja korpusa un plombas ir bojājumi, taču ekspertīzē iztrūkst skaidras konstatācijas par to, vai konstatētie bojājumi var liecināt par plombas un mēraparāta atvēršanu, kā rezultātā ir samazināts gāzes patēriņa lielums vai radīta iespēja gāzi lietot bez maksas. No tiesu eksperta atzinuma nav viennozīmīgi secināms, ka skaitītājam konstatēto bojājumu rezultātā atbildētājam bija iespēja patērēt dabasgāzi bez maksas vai samazināts gāzes patēriņš. Eksperta atzinums satur eksperta izdarīto secinājumu par pēdu esamību, taču nav konstatēti bojājumu iespējamie rašanās apstākļi, tāpat nepārprotami nav konstatēts, vai skaitītāja korpuss ir ticis atvērts, vai ir notikusi iejaukšanās tā uzskaites rādījumos, radot iespēju lietot gāzi bez maksas, jo pēdu uz skaitīšanas mehānisma nav. Skaitītāja rādījumi ir aptuveni vienādi daudzu gadu (gandrīz 15 gadu) garumā, svārstības atkarībā tikai no ziemas gaisa temperatūras, tas liecina, ka iejaukšanās skaitītāja skaitīšanas mehānismā nav notikusi.

[9] AS "Latvijas Gāze" iesniegusi papildu paskaidrojumus (lietas 2.sējuma 86.-88.lapa), kurā norāda, ka ar Senāta 2020.gada 25.septembra spriedumu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai kalpo Satversmes tiesas 2020.gada 20.marta spriedums lietā Nr.2019-10-0103 un tajā konstatētās atziņas.

Satversmes tiesa 2020.gada 28.septembrī ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr.2019-37-0103, kurā izteiktās atziņas arī ir vērā ņemamas, jo pēc būtības attiecas uz vienu un to pašu tiesiskās situācijas risinājumu.

Ar Satversmes tiesas spriedumu lietā Nr.2019-10-0103 Ministru kabineta noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" atsevišķi punkti, (t.sk., 87.punkts) tika atzīti par neatbilstošiem Satversmei.

Satversmes tiesa abos spriedumos Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmo daļu atzinusi par atbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam. Tātad Satversmes tiesas ieskatā nav šaubu, ka tiesību normā norādītajos gadījumos lietotājam ir pienākums samaksāt gan par neuzskaitīto dabasgāzi, gan kompensāciju.

Spriedumā Nr.2019-10-0103 noteikumu Nr.1048 56., 58., 87.punkts, kas regulēja neuzskaitītās dabasgāzes apmēra un kompensācijas noteikšanas kārtību atbilstoši sistēmas operatora apstiprinātajām diferencētajām patēriņa normām, atzīts par neatbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam, jo izdots ārpus pilnvarojuma (*ultra vires*). No minētā sprieduma secināms, ka nevis pašas diferencētās normas ir nepareizas, bet to izdošanas un apstiprināšanas kārtība ir pretēja Satversmei.

Savukārt Satversmes tiesa spriedumā Nr.2019-37-0103 par atbilstošu Satversmei atzina neuzskaitītās dabasgāzes apmēra noteikšanas kārtību, ciktāl patērētās dabasgāzes daudzums nosakāms, pamatojoties uz faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu līdzīgos apstākļos līdzīgā laikposmā un kompensācija nosakāma atbilstoši Civillikuma 1717.panta tvērumam.

Prasītāja pievienojas Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 14.jūnija spriedumā norādītajam pierādījumu novērtējumam un atkārtoti to nenorāda.

AS "Latvijas Gāze" vērš uzmanību uz spriedumā Nr.2019-37-0103 norādīto, ka, ievērojot to, ka Satversmes tiesa par Satversmei atbilstošu ir atzinusi tikai vienu no apstrīdētajās noteikumu normās paredzētajām patērētās dabasgāzes daudzuma noteikšanas metodēm, tiesai, pārbaudot pušu iesniegtos pierādījumus, ir jānoskaidro arī apstākļi par faktiski patērēto dabasgāzes daudzumu līdzīgos apstākļos vai analogā situācijā līdzīgā laikposmā.

Ja izņēmuma gadījumā energoapgādes komersanta rīcībā ir pierādījumi tam, ka enerģijas lietotājs ir patērējis lielāku dabasgāzes daudzumu, šie pierādījumi ir izmantojami, nosakot patērētās dabasgāzes daudzumu un par to veicamās samaksas apmēru.

Ņemot vērā šo Satversmes tiesas atziņu prasītāja no sadales sistēmas operatora AS "Gaso" ir izprasījusi ziņas par atbildētāja uzskaitītajiem dabasgāzes apmēriem līdzīgos apstākļos līdzīgā laika posmā.

Salīdzinot vidējo patēriņu no 2001.gada 15.jūnija līdz 2006.gada 15.maijam (367 kubikmetri mēnesī) un vidējo patēriņu laikā no 2006.gada 15.maija līdz 2015.gada 7.janvārim, kad patēriņš bija 259 kubikmetri mēnesī, secināms, ka līdzīgā laikā un līdzīgos apstākļos būtu uzskaitīti 38095 kubikmetri dabasgāzes. Ar 2015.gada 7.janvārī demontēto mēriekārtu ir uzskaitīti 26884 kubikmetri dabasgāzes.

Attiecīgi no AS "Gaso" 2020.gada 30.novembrī sniegtās atbildes secināms, ka atbildētāja objektā līdzīgā laikā un līdzīgos apstākļos (38095-26884 kubikmetri) nav uzskaitīti 11211 kubikmetri dabasgāzes. Puses savā starpā 2001.gada 12.jūnijā noslēgušas līgumu par dabasgāzes piegādi, ko atbilstoši Civillikuma 1587.pantam apņēmušās pildīt. Atbilstoši minētā līguma 4.2.punktam

atbildētājam par aprēķināto dabasgāzes daudzumu 11211 kubikmetri ir jāveic samaksa 17005,61 EUR. Pušu noslēgtā līguma 4.2.punkts nosaka prasītājai tiesības izdarīt pārrēķinu tarifa trīskāršā apmērā. Tādējādi puses arī līgumā ir noteikušas konkrētu kompensācijas apmēru vai aprēķināšanas metodi par pārkāpumu.

Abos Satversmes tiesas spriedumos ir nonākts pie secinājuma, ka Enerģētikas likuma $42.^3$ panta pirmās daļas izpratnē kompensācija ir vērtējama līdzīgi kā līgumsods.

Spriedumā Nr.2019-10-0103 norādīts, ka gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem. Satversmes tiesa atsaucas uz Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija spriedumu lietā Nr.SKC-212.

No Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija sprieduma lietā Nr.SKC-212 13.-16.punkta izriet, ka tiesa līgumsodu, kas trīskārt pārsniedz pamatsaistību, atzinusi par samērīgu, bet līgumsodu, kas piecas ar pusi reizes pārsniedz pamatsaistību, par nesamērīgu. No minētā prasītāja secina, ka Satversmes tiesas ieskatā kompensācija nevar būt tikai skata pēc.

Savukārt spriedumā Nr.2019-37-0103 norādīts - tā kā kompensācija pēc tās juridiskās dabas ir pielīdzināma līgumsodam, tās samērīga apmēra noteikšanai izmantojami kritēriji, kurus vispārējās jurisdikcijas tiesas atbilstoši no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnormas atvasinātajam samērīguma principam un Civillikuma 1717.pantam izmanto līgumsoda apmēra samērīguma noteikšanā.

Tiesu judikatūrā kā līgumsoda samērīguma pamatkritēriji ir atrodami – 1) pamatsummas apmērs, 2) laika posms, par kuru līgumsods aprēķināts, 3) pārkāpuma radītās sekas, 4) ekvivalences princips, 5) jau noteiktie procentu maksājumi, 6) godīga darījuma prakse.

Citējot spriedumā Nr.2019-10-0103 minēto, secināts, ka Satversmes tiesas ieskatā iejaukšanās sadales sistēmas darbībā nav maznozīmīga.

Enerģētikas nozarē naudas ekvivalences princips ir nostiprināts noteikumu Nr.1048 65.punktā, kas paredz, ka par katru veicamā maksājuma kavējuma dienu lietotājs maksā sistēmas operatoram nokavējuma procentus – 0,15% dienā no nesamaksātās summas. Ja atbildētājs būtu uzskaitījis visu patērēto dabasgāzes daudzumu, tad atbildētājam, tā pat kā citiem dabasgāzes lietotājiem, kuri nenorēķinās laikus, būtu jāmaksā nokavējuma procenti. Tomēr atbildētājs ar to, ka nav nodrošinājis visu patērētās dabasgāzes apjoma uzskaitīšanu, ir atbrīvojies no šiem maksājumiem jeb arī praktiski ir nonācis labākā situācijā, nekā tie lietotāji, kuri noteikumu un līguma prasības nav pārkāpuši un uzskaitītās dabasgāzes daudzumu nav prettiesiski samazinājuši.

Civiltiesību normas noteic, ka nokavējuma procenti apstājas, kad tie sasnieguši pamatparāda apmēru. Attiecīgi noteikt atbildētājam kompensāciju mazāku nekā pamatparāds nebūtu taisnīgi pret citiem dabasgāzes lietotājiem, kuri noteikumu un līguma prasības nav pārkāpuši un uzskaitītās dabasgāzes daudzumu nav samazinājuši.

Atbildētāja maksājamās kompensācijas noteikšanai būtu izmantojami kritēriji, kurus vispārējās jurisdikcijas tiesas atbilstoši no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnormas atvasinātajam samērīguma principam un Civillikuma 1717.pantam izmantoja līgumsoda apmēra samērīguma noteikšanā 2008.gada 14.maija sprieduma lietā Nr.SKC-212 13.-16.punktā, uz ko atsaucās pati Satversmes tiesa.

Prasītāja atzīmē, ka, nosakot neuzskaitītās patērētās dabasgāzes apmēru atbilstoši metodei, kuru Satversmes tiesa atzīst par atbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam (līdzīgos apstākļos un līdzīgā laika posmā) samaksa par patērēto dabasgāzi ir 17005,61 EUR. Tomēr, ņemot vērā tiesiskās noteiktības principu un nākot pretim atbildētājam, lai prasītājai nebūtu jāpalielina prasības summa un saglabātos iepriekšējais ekonomiskais līdzsvars, prasītāja uztur prasības summu sākotnēji celtās prasības apmērā un samazina kompensāciju, lūdzot kopā piedzīt 16365,93 EUR un papildus visus tiesāšanās izdevumus, neprasot pilnībā prasītājai pienākošos naudas summu, ko pie konkrētiem tiesiskiem un faktiskiem apstākļiem varētu prasīt.

No Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr.2019-10-0103 izriet, ka tiesa, atzīstot noteikumu Nr.1048 56., 58., 87.punktu par neatbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam un Enerģētikas likuma $43.^2$ panta pirmajai daļai, atzinusi, ka nevis prettiesiska ir samaksas par patērēto dabasgāzi un kompensācijas piemērošana, bet gan tās aprēķināšanas kārtība. Proti, Ministru kabinets nevis pats ir noteicis, kā aprēķināms izlietotās dabasgāzes daudzums pārkāpuma gadījumā, bet gan pilnvarojis to izdarīt sistēmas operatoram. Saskaņā ar noteikumu Nr.1048 87.punktu šo noteikumu 56.punktā minētā pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu mājsaimniecības lietotājam aprēķina sistēmas operators saskaņā ar tā noteiktajām dabasgāzes diferencētajām patēriņa normām. Prasītāja norāda, ka šīs diferencētās dabasgāzes patēriņa normas nav noteikusi pati prasītāja, bet tās ir noteiktas zinātnisko pētījumu rezultātā. Sākotnēji šīs diferencētās normas tika publicētas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", kā arī tās ir pieejamas prasītājas mājas lapā, līdz ar ko mājsaimniecības lietotājiem tās ir zināmas. Noteikumu Nr.1048 18.punkts pieļauj, ka sistēmas operators var aprēķināt izlietotās dabasgāzes daudzumu, pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo dabasgāzes patēriņu stundā.

Uz šīs lietas iztiesāšanas brīdi nav cits normatīvais akts, kas regulē izlietotās dabasgāzes patēriņa daudzumu strīdus periodā, prasītājas piemērotais aprēķināšanas veids ir saudzīgāks, salīdzinot ar noteikumu Nr.1048 18.punkta prasībām (sistēmas operators var aprēķināt izlietotās dabasgāzes daudzumu, pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo dabasgāzes patēriņu stundā). Prasītāja uzskata, ka, aprēķinot parādu par patērēto dabasgāzi, jāvadās pēc prasītājas aprēķinā norādītajām diferencētajām dabasgāzes patēriņa normām vai arī iesniegtā jaunā aprēķina par līdzīgos apstākļos līdzīgā laika posmā patērēto dabasgāzi.

[10] /pers. A/ sniedzis atsauksmi par AS "Latvijas Gāze" papildu paskaidrojumiem (lietas 2.sējuma 97.-98.lapa).

Atbildētājs norādījis, ka Civilprocesa likuma 74.panta trešās daļas 3.punktā noteiktās tiesības prasītājs var izmantot un grozīt prasības pamatu un priekšmetu, kas ietver ar atlīdzības un kompensācijas noteikšanas pamatu, kamēr nav uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības. Lietā ir iestājušies apstākļi, kad prasības grozījumi, aprēķini uz cita pamata, vairs nevar tikt iesniegti, un lieta skatāma uz tā pamatojuma, kāds bija pirmās instances tiesā.

Tiesību normas, uz kurām pamatota prasība, proti, noteikumu Nr.1048 attiecīgie punkti, kuros paredzēts, kā nosakāms dabasgāzes patērētais daudzums un kompensācija, nav spēkā. Citāda veida aprēķins, kurš nav balstīts uz likumiskā kārtā pieņemta akta, nevar būt par pamatu prasībai. Prasītāja nevar noteikt šo kārtību pati, tieši to Satversmes tiesa ir atzinusi un minētās likuma normas atcēlusi.

Satversmes tiesa secināja, ka minētās noteikumu Nr.1048 normas ir izdotas *ultra vires* un neatbilst Satversmes 64.pantam, proti, Ministru kabinets nevis pats noteicis, kā dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpuma gadījumā nosakāms izlietotās dabasgāzes daudzums, bet gan pilnvarojis sistēmas operatoru, uzliekot sistēmas operatoram pienākumu tā apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteikt diferencētās patēriņa normas. No tā secināms, ka prasītāja patvaļīgi nevar noteikt aprēķinu kārtību, piemērot diferencētās patēriņa

normas, jo tāda kārtība nav spēkā.

Prasītāja atsaucas uz to, ka līdzīgos apstākļos gāzes patēriņš ir bijis dažāds, kas prasītājai liek domāt, ka patērēta gāze bez maksas. Prasītāja norāda, ka laika periodā no 2001. līdz 2006.gadam gāzes patēriņš /adrese/ bija lielāks nekā laika periodā no 2006.gada 15.maija līdz 2015.gada janvārim. Minētie periodi nav salīdzināmi un patēriņa samazinājumam ir objektīvs iemesls. Atbildētāja ģimene 2001.gadā veidoja četri cilvēkiem, tai skaitā divi bērni. 2006.gadā bērni bija jau pilngadīgi un patstāvīgi, kuri laika periodā no 2006.gada mācījās ārzemēs un joprojām tur dzīvo. Šajā periodā arī izbeidzās atbildētāja īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/. 2012.gadā atbildētājs pārcēlās uz dzīvi Rīgā, kur dzīvo joprojām. Līdz ar to gāzes patēriņš samazinājās. Patēriņa salīdzinājums, kā iemesls aizdomām, ka atbildētājs patērējis gāzi bez maksas, nav objektīvs iemesls un negodprātīgi ir celt prasību šī iemesla dēļ un censties pierādīt neesošus faktus.

[11] Tiesas kolēģija atzīst, ka ir iespējams izskatīt lietu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[12] Novērtējusi prasības pieteikumā, apelācijas sūdzībā norādītos motīvus, lietā esošos rakstveida pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka AS "Latvijas Gāze" prasība ir apmierināma daļēji, spriedumā tālāk minētajā apmērā.

[13] Starp AS "Latvijas Gāze", kā piegādātāju, un /pers. A/, kā lietotāju, 2001.gada 12.jūnijā noslēgts līgums par dabasgāzes piegādi individuālo dzīvojamo ēku (būvju) īpašniekiem Nr.15952 (lietas 1.sējuma 13.lapa). Saskaņā ar līguma 1.punktu piegādātājs apņēmies pārdot un piegādāt dabasgāzi lietotāja individuālajā dzīvojamā ēkā /adrese/, bet lietotājs apņēmies saņemt un samaksāt par piegādāto gāzi.

Prasītāja 2001.gada 15.jūnijā objektā /adrese/ pievienojusi gāzes skaitītāju G4BK Nr.1107167 ar skaitītāja rādījumu 0,229, plombas Nr.016376, par ko sastādīts akts 626A par gāzes skaitītāja un aparātu pievienošanu (lietas 1.sējuma 14.lapa).

Piedaloties atbildētājam, prasītāja 2015.gada 7.janvārī veikusi gāzes skaitītāja nomaiņu īpašumā /adrese/, par ko sastādīts akts par skaitītāja maiņu, kontroli, pārplombēšanu, atvienošanu, noņemšanu, pievienošanu un/vai gāzes iekārtu pievienošanu, atvienošanu Nr.18. Pievienots jauns gāzes skaitītājs BK-G4M Nr.00415629. Iepriekšējais gāzes skaitītājs Nr.1107167 ar plombu Nr.016376 ievietots drošības maisā Nr.1859318 (lietas 1.sējuma 15.lapa).

Pēc gāzes skaitītāja noņemšanas prasītāja to nodevusi izpētei sertificētam valsts tiesu ekspertam /pers. B/, kurš 2015.gada 21.jūlijā sagatavojis eksperta atzinumu par trasoloģiskās ekspertīzes veikšanu (lietas 1.sējuma 16.-21.lapa).

Ņemot vērā eksperta atzinumā konstatēto, prasītāja 2015.gada 18.augustā sagatavojusi un nosūtījusi atbildētājam pretenziju par izlietotās dabasgāzes un kompensācijas samaksu saistībā ar dabasgāzes lietošanas normatīvo aktu pārkāpšanu, kurā paziņots, ka atbildētājam ir pienākums samaksāt par patērēto dabasgāzi 6315,01 EUR, no tās atskaitot ar skaitītāju uzskaitīto un apmaksāto dabasgāzi 2086,30 EUR, un kompensāciju 12137,22 EUR, kopā 16365,93 EUR (lietas 1.sējuma 25.-27.lapa).

Par šiem iepriekš norādītajiem faktiem lietā strīda nav.

[14] No apelācijas sūdzības satura secināms, ka atbildētājs nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka lietā ir pierādīti tādi gāzes skaitītāja bojājumi, kas radījuši iespēju nesankcionēti piekļūt skaitīšanas iekārtai un lietot dabasgāzi bez uzskaites, un norāda, ka ar gāzes skaitītāju nekādas darbības nav veicis un lietā nav pierādījumu, ka viņš būtu ietekmējis gāzes skaitītāju rādījumus.

Šajā ziņā tiesas kolēģija norāda, ka ar Senāta 2020.gada 25.septembra spriedumu, lai gan apelācijas instances - Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 14.jūnija spriedums atcelts, tomēr ar kasācijas instances tiesas spriedumu secināts, ka abu instanču tiesas ir devušas vērtējumu lietas faktiskajiem apstākļiem un pierādījumiem, konstatējot iejaukšanos skaitītāja darbībā (sprieduma 7.3.punkts). Tāpat spriedumā norādīts, ka atbildētājam radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez maksas, un tiesai jāvērtē, kādas tiesiskas sekas izraisa atbildētāja rīcība (sprieduma 9.punkts). Spriedums atcelts citu iemeslu dēļ - jo apelācijas instances tiesa prasību apmierinājusi, piemērojot tādas tiesību normas, kuras Satversmes tiesa atzinusi par antikonstitucionālām no to izdošanas brīža, proti, Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 56., 58. un 87.punktu (sprieduma 8.2.punkts).

Tādejādi, izskatot lietu atkārtoti, atzīstams, ka lietā nav nekāda pamata izdarīt pretēju secinājumu jau secinātajam- ka ir konstatēts skaitītāja bojājums, kas radīja iespēju patērēt dabasgāzi bez maksas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai, atzīstot, ka pirmās instances tiesas spriedumā dotā argumentācija attiecībā par lietas faktiskajiem apstākļiem - par gāzes skaitītāja bojājumu, kas radījis iespēju patērēt dabasgāzi bez maksas, ir pamatota un pilnībā pietiekama, apelācijas instances tiesa šajā daļā pievienojas pirmās instances tiesas argumentācijai.

Apelācijas instances tiesa apstākli, ka konstatēts skaitītāja bojājums, kas radīja iespēju patērēt dabasgāzi bez maksas, pamato ar tālāk minēto, kas jau ir arī norādīts Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 14.jūnija sprieduma motīvu daļā, un ko kasācijas instances tiesa atzinusi par pamatotu.

Prasītāja savu prasījumu pamatojusi ar valsts tiesu eksperta /pers. B/ 2015.gada 21.jūlija atzinumu par trasoloģiskās ekspertīzes veikšanu, kurā konstatēts, ka uz eksperta rīcībā nodotā gāzes skaitītāja konstatētas mērķtiecīgu darbību iejaukties skaitīšanas ierīces darbībā pēdas.

No atzinuma secināms, ka gāzes skaitītājs sastāv no metāla korpusa un skaitīšanas ierīces, kas savā starpā ir nostiprinātas ar metāla kniedes palīdzību, un cauri kniedei ir izvērta plombēšanas stieple, kuras gali nofiksēti ar sarkanu plastmasas plombu. Veicot gāzes skaitītāja izpēti, eksperts konstatējis, ka uz metāla plāksnes, kniedes otrā pusē, ap kniedi ir radiālas dinamiska rakstura pēdas, virsma nav līdzena, kas liecina, ka pēdas ir kniedes nost ņemšanas pēdas. Tāpat konstatēts, ka uz metāliskās plāksnes cauruma, paredzētā kniedei, malas nav līdzenas, tās ir ar sveša priekšmeta dinamiskām pēdām, ka uz metāliskās plāksnes pie kniedes apakšējā daļā ir sveša priekšmeta dinamiskas pēdas, ka sarkanās plombas plombēšanas stieples izejā plombēšanas stieple neatrodas vietā, kur tā atradās pirmreizējā plombas plombēšanas laikā, par ko liecina plombēšanas stieples nospiedums plombā, ka uz skaitīšanas ierīces korpusa, kniedes apakšpusē ir sveša priekšmeta pēdas. Novērtējot konstatētās pēdas, to uzbūvi un izvietojumu uz izpētāmā gāzes skaitītāja, ņemot vērā salīdzināšanas rezultātus, eksperts secinājis, ka minētais veido pazīmju kopumu, kurš ir pietiekošs secinājumam, ka ir veiktas mērķtiecīgas darbības iejaukties gāzes skaitītāja skaitīšanas ierīces darbībā.

Apelācijas sūdzībā pareizi norādīts, ka eksperta rīcībā tika nodots gāzes skaitītājs un četri paraugi salīdzinājumam. Taču

atbildētāja apgalvojumu, ka eksperts nav veicis izpētāmā gāzes skaitītāja salīdzinājumu ar visu salīdzināmo materiālu, nevar atzīt par pamatotu. No atzinuma satura viennozīmīgi izriet, ka pēc pārbaudei nodotā gāzes skaitītāja vizuālas un mikroskopiskas izpētes eksperts ir veicis salīdzinošo gāzes skaitītāju vizuālu un mikroskopisku izpēti, pēc tam iegūtos rezultātus salīdzinot, kas arī atspoguļots eksperta atzinumā.

Tiesas kolēģija nepiekrīt atbildētāja viedoklim, ka eksperts atzinumā nav detalizēti pamatojis savu secinājumu, ka uz izpētāmā gāzes skaitītāja ir pazīmju kopums, kas liecina par mērķtiecīgu darbību iejaukties gāzes skaitītāja darbībā. Atzinumā detalizēti atspoguļots izpētāma gāzes skaitītāja un salīdzinošo gāzes skaitītāju vizuālā un mikroskopiskā izpētē konstatētais, veicot šo rezultātu salīdzināšanu un secīgi nonākot pie atzinumā norādītā secinājuma. Turklāt pirmās instances tiesas sēdē liecinieks /pers. B/ apliecinājis atzinumā konstatēto, norādot, ka gāzes skaitītāja aizsargmehānisms ir ņemts nost, piekļūstot skaitīšanas ierīcei, to var ietekmēt, pārgriežot ciparu ripas, un patērētā dabasgāze netiek uzskaitīta.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt liecinieka /pers. B/ liecības patiesumu. Liecinieks atbilstoši Civilprocesa likuma 169.panta prasībām brīdināts par krimināatbildību pēc Krimināllikuma 300., 302.panta (lietas 1.sējuma 104.lapa), tādējādi nav pamata uzskatīt, ka liecinieka atrašanās darba tiesiskajās attiecībās ar prasītāju būtu pamats tam, ka liecinieks sniedzis nepatiesu liecību šajā lietā.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Valmieras rajona tiesas 2016.gada 9.decembra lēmumu gāzes skaitītājam tika noteikta mehanoskopiskā ekspertīze (lietas 1.sējuma 140.lapa).

Valsts tiesu ekspertīžu biroja ekspertes /pers. E/ 2017.gada 27.februāra eksperta atzinumā Nr.16-1922 norādīts, ka uz gāzes skaitītāja priekšējā paneļa stiprinājuma apakšdaļā pie sastiprinājuma kniedes konstatēti dinamiski bojājumi, kas radušies, vairakkārt virzot cieta priekšmeta asu, šauru izvirzījumu pa gāzes skaitītāja paneļa sānu malu pret skaitītāja stiprinājumu un mainot virzienu no gāzes skaitītāja aizmugures uz priekšpusi. No ekspertes atzinuma izriet, ka ekspertes rīcībā nav informācijas par to, ka gāzes skaitītāja izgatavošanas, uzstādīšanas vai demontāžas laikā tiktu veiktas šādas darbības pie paneļa stiprinājuma kniedes vai izmantots priekšmets ar asu, šauru izvirzījumu. Noteikt, vai šie bojājumi uz paneļa ir tīšu, mērķtiecīgu darbību rezultāts, nav iespējams, jo rīcības motivācijas vai attieksmes pret darbību izvērtēšana neietilpst tiesu ekspertīzes kompetencē.

Tiesas kolēģija piekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka Valsts tiesu ekspertīžu biroja ekspertes /pers. E/ eksperta slēdzienā konstatētais bojājumu veids – uz priekšējā paneļa stiprinājuma ap kniedes augšējo atveri konstatēti atsevišķi nelieli, lineāri, dinamiski bojājumi, apakšējā daļā uz metāla izvirzījumu ap kniedi – statiski, radiāli bojājumi – iespiedumi, atbilst rakstveida pierādījumā – /pers. B/ atzinumā norādītajiem bojājumiem - uz metāla plāksnes, kniedes otrā pusē, ap kniedi ir sveša priekšmeta radiālas dinamiska rakstura pēdas.

Nav pamatots atbildētāja apgalvotais, ka nevienā eksperta slēdzienā nav secinājumu par to, ka būtu konstatētas pazīmes par kniedes noņemšanu un iejaukšanos skaitīšanas iekārtas darbībā.

Eksperts/pers. B/ savā atzinumā norādījis, ka uz metāla plāksnes, kniedes otrā pusē un ap kniedi konstatētās pēdas, to uzbūve un izvietojums ļauj secināt, ka pēdas ir kniedes nost ņemšanas pēdas. Šo secinājumu /pers. B/ apliecinājis savā liecībā pirmās instances tiesas sēdē, papildus paskaidrojot, ka visi konstatētie bojājumi liecina, ka kniede ir bijusi izjaukta, noņemta un pēc tam uzlikta no jauna.

Faktu, ka, noņemot kniedi var piekļūt gāzes skaitītāja skaitīšanas iekārtai un iejaukties tās darbībā, pirmās instances tiesas sēdē apliecinājuši liecinieki /pers. B/ un /pers. D/. Tā liecinieks /pers. B/ liecinājis, ka gāzes skaitītājam noņemot kniedi ir iespējams noņemt skaitīšanas ierīci, kā rezultātā var palikt un var nepalikt trasoloģiskas pēdas. Noņemot skaitīšanas ierīci, patērētās dabasgāzes uzskaite nenotiek. Skaitīšanas ierīci var arī nenoņemt, bet tāpat var ietekmēt tās darbību – pārgriezt ciparu ripas. Arī liecinieks /pers. D/, kurš ir AS "Latvijas Gāze" ekspluatācijas daļas vadītājs un savu pienākumu ietvaros veic gāzes skaitītāju nodošanu izpētei ekspertam, liecinājis, ka, atverot priekšējo metāla plāksni, var piekļūt skaitīšanas ierīcei un ietekmēt skaitītāja rādītājus, tos pārgriežot. Pietiek ar nelielu spraugu, lai piekļūtu skaitīšanas ierīces ciparim, tad ciparus brīvi var pārgriezt un nekādas pēdas uz ciparim nepaliks.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt liecinieka /pers. D/ liecības patiesumu. Liecinieks atbilstoši Civilprocesa likuma 169.panta prasībām brīdināts par krimināatbildību pēc Krimināllikuma 300., 302.panta (lietas 1.sējuma 189.lapa). Tas, ka liecinieks atrodas darba tiesiskajās attiecībās ar prasītāju, nevar būt par pamatu atzinumam, ka liecinieks sniedzis nepatiesu liecību.

No minētā secināms, ka ekspertes /pers. E/ eksperta slēdzienā secinātais, ka uz gāzes skaitītāja skaitīšanas iekārtas pēdas, kas liecina par mehānisku iejaukšanos, nav konstatētas, pats par sevi neapliecina, ka nav notikusi iejaukšanās skaitīšanas iekārtas darbībā, jo, pārgriežot ciparus, nekādas pēdas uz iekārtas, tajā skaitā uz ciparim, var nepalikt.

Papildus norādāms, ka liecinieku /pers. B/ un /pers. D/ liecināto netieši apliecina lietas materiālos esošais Rīgas Tehniskās universitātes Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas institūta 2017.gada 28.augusta skaidrojums par dabasgāzes patēriņa skaitītāja bojājumiem (lietas 2.sējuma 183.-184.lapa). Kā norādīts skaidrojumā, skaitītāja kniede piestiprināta vietā, kas notur uzskaites mehānismu pie korpusa pamata plāksnes izvirzījuma, lai aizsargātu pret traucējumiem uzskaites mehānisma detaļas un magnētiskā sajūga zobrata sazobi ar uzskaites mehānisma zobratu, kuri var iespaidot skaitītāja raksturlielumus. Noņemot kniedi, uzskaites mehānismu var brīvi noņemt vai atbīdīt no korpusa pamata plāksnes. Atbīdīšana rada iespēju pārtraukt uzskaites mehānisma zobrata sazobi ar sajūga zobratu. Šajā gadījumā sajūga zobrats kustēsies, bet patērētās dabasgāzes uzskaite nenotiks, jo netiks kustināts uzskaites mehānisma zobrats. Uzskaites mehānisma noņemšana no korpusa rada iespēju uzstādīt brīvi izvēlētu gāzes skaitītāja rādījumu. Abos gadījumos ir radīta iespēja lietot dabasgāzi bez uzskaites.

Tiesas kolēģija piekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka lietā nav iegūts nekāds apstiprinājums atbildētāja pieņēmumam, ka gāzes skaitītājs atbildētājam jau ticis uzstādīts ar bojātu kniedi un plombu, tās būtu bojātas uzstādīšanas, demontāžas procesā vai pārvadājot skaitītāju.

Savus apsvērumus atbildētājs pamatojis ar ekspertes /pers. E/ eksperta slēdzienā secināto, ka apakšējā daļā uz metāla izvirzījuma ap kniedi redzami statiski, radikāli bojājumi, iespiedumi, kas, iespējams, radušies saspiežot kniedi ar kniedējamo iekārtu. Taču atbildētājs nav ņēmis vērā, ka minētais secinājums ir tikai ekspertes pieņēmums. Kā tālāk tekstā norāda pati eksperte, kategoriski nav iespējams noteikt, vai radiālās pēdas atstātas ar kniedējamo iekārtu, jo eksperta rīcībā nav gāzes skaitītāja rūpnieciskās kniedēšanas iekārtas, nav informācijas par to, ka gāzes skaitītāja izgatavošanas, uzstādīšanas vai demontāžas laikā tiktu veiktas šādas darbības pie paneļa stiprinājuma kniedes vai izmantots priekšmets ar asu, šauru izvirzījumu. Arī liecinieks /pers. D/ liecinājis, ka rūpnieciskā plomba tiek uzlikta ar speciālām plombas stangām un nekādi plīsumi nevar būt.

Lietā nav iegūti pierādījumi atbildētāja apgalvojumam, ka kniede un plomba varēja tikt bojāta gāzes skaitītāja uzstādīšanas laikā. Atbildētājs šo apsvērumu saista ar apstākli, ka viņš nav parakstījis 2001.gada 12.jūnija aktu par gāzes skaitītāja uzstādīšanu.

Tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas secinājumam, ka minētajam faktam nav būtiskas nozīmes, jo atbildētājs

gāzes skaitītāju ir pieņēmis, akceptējis un sācis to lietot. Ja atbildētājs konstatēja, ka pieslēgtais gāzes skaitītājs ir ar bojājumiem, tad atbilstoši līguma 2.1.6.punktam un noteikumu Nr.1048 36.2.punktam (lietotājam ir pienākums 24 stundu laikā ziņot sistēmas operatoram par pamanītajiem norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītājuun plombu bojājumiem), atbildētājam par to bija jāziņo gāzes apgādes iecirknim. Par šādu faktu pierādījumu lietā nav.

Saistībā ar gāzes skaitītāja demontāžu atbildētājs apelācijas sūdzībā izteicis šaubas par liecinieka /pers. C/, kurš ir prasītājas darbinieks un 2015.gada 7.janvārī atbildētāja īpašumā veicis gāzes skaitītāja demontāžu, profesionalitāti un viņa zināšanām par gāzes skaitītājiem. Taču lietas izskatīšanas laikā netika konstatēts, ka, demontējot gāzes skaitītāju, liecinieks kaut kādā veidā būtu radījis bojājumus, kas konstatēti ekspertu atzinumos. Atbildētājs bez iebildumiem parakstījis 2015.gada 7.janvāra aktu Nr.18 par skaitītāja maiņu, kontroli, pārplombēšanu, atvienošanu, noņemšanu, pievienošanu un/vai gāzes iekārtu pievienošanu, atvienošanu.

No 2015.gada 21.jūlija atzinuma redzams, ka gāzes skaitītājs nodots ekspertīzei iepakojumā, kam nav konstatēti bojājumi. Kā pirmās instances tiesā liecinājis liecinieks /pers. D/, skaitītājs klienta klātbūtnē tiek noņemts un ievietots drošības maisā. Esot maisā, skaitītāju nevar sabojāt, bet maisu nevar atvērt to nesabojājot.

Novērtējot iepriekš minēto, tiesas kolēģija secina, ka nav iespējams nodarīt ekspertīzē konstatētos bojājumus bez apzināta nolūka, neveicot mērķtiecīgas darbības, kas izslēdz iespējama bojājuma radīšanu laikā kopš prasītāja darbinieku veiktās skaitītāja demontāžas līdz ekspertīzes veikšanai, sakarā ar skaitītāja uzglabāšanu vai transportēšanu. Tādējādi atbildētāja izteiktās šaubas ir vērtējamas tikai kā viņa pieņēmums.

Pie konstatētajiem apstākļiem apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt gāzes skaitītāja pārbaudes laikā konstatēto faktu un izdarīto secinājumu pamatotību, jo tie balstīti uz sertificētu tiesu ekspertu zināšanām attiecīgajā jomā. Gan /pers. B/ lietas materiālos esošajā rakstveida pierādījumā – atzinumā, gan Valsts tiesu ekspertīžu biroja ekspertes /pers. E/ eksperta atzinumā par gāzes skaitītāja bojājumiem nav konstatējamas pretrunas. Tāpat tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt liecinieku /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ liecību patiesumu.

Līdz ar to, ievērojot visu minēto, ir konstatējams skaitītāja bojājums, kas radīja iespēju patērēt dabasgāzi bez maksas.

[15] Pievēršoties jautājumam, vai no /pers. A/ piedzenama maksa par patērēto (neuzskaitīto) gāzi un kompensācija, tiesas kolēģija norāda tālāk minēto.

Prasītāja prasību pamatojusi ar Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" normām (noteikumi zaudēja spēku 2016.gada 11.februārī), kas bija spēkā pārkāpuma konstatēšanas laikā.

Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā no 2008.gada 4.jūlija līdz 2016.gada 7.martam) noteica - ja energoapgādes komersants konstatē, ka enerģijas lietotājs ir pārkāpis Ministru kabineta noteikumus par dabasgāzes piegādi un lietošanu vai līgumu par dabasgāzes piegādi un tā rezultātā enerģijas lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez maksas, enerģijas lietotājs samaksā energoapgādes komersantam par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju. Kārtību, kādā energoapgādes komersants nosaka faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu, kā arī kompensācijas apmēru un aprēķināšanas kārtību, nosaka Ministru kabinets.

Iepriekš norādītie Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumi Nr.1048 noteica kārtību, kādā sistēmu operators nosaka faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu, kā arī kompensācijas apmēru un aprēķināšanas kārtību, ja sistēmas operators konstatē, ka lietotājs ir pārkāpis šos noteikumus vai līgumu par dabasgāzes piegādi, un tāpēc lietotājam ir samazināts uzskaitītās dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez maksas.

Pirmās instances tiesa, izšķirot pušu strīdu, piemērojusi šo noteikumu 56., 58. un 87.punktu.

Saskaņā ar noteikumu 56.punktu, ja sistēmas operators konstatē šo noteikumu vai līguma pārkāpumu, kura dēļ lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez maksas, lietotājs samaksā sistēmas operatoram par izlietot dabasgāzi, kā arī kompensāciju. Saskaņā ar noteikumu 58.punktu sistēmas operators šo noteikumu 56.punktā paredzēto kompensāciju nosaka, reizinot aprēķināto izlietotās dabasgāzes daudzumu ar tarifu divkāršā apmērā. Noteikumu 87.punkts noteica, ka sistēmas operators aprēķina šo noteikumu 56.punktā minētā pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu mājsaimniecības lietotājam saskaņā ar sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktajām diferencētajām patēriņa normām.

Satversmes tiesa ar 2020.gada 20.marta spriedumu lietā Nr.2019-10-0103 nosprieda atzīt Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 56., 58. un 87.punktu par neatbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam un attiecībā uz personām, kam tas piemērots vai būtu jāpiemēro tiesā, par spēkā neesošu no izdošanas brīža. Tajā pašā spriedumā Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā no 2008.gada 4.jūlija līdz 2016.gada 7.martam) atzīta par atbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam.

Tātad iepriekš minētās Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 normas, kuras piemēroja pirmās instances tiesa, ir atzītas par spēkā neesošām no izdošanas brīža.

Līdz ar to šī Satversmes tiesas sprieduma rezultātā izveidojusies situācija, ka likumdevējs ir paredzējis Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmajā daļā enerģijas lietotājam obligātu pienākumu dabasgāzes lietošanas pārkāpuma gadījumā norēķināties par izlietoto dabasgāzi un maksāt kompensāciju, bet tās apmēra noteikšanas kārtība, kuru būtu noteicis Ministru kabinets, neeksistē.

Līdzīgas tiesību normas bija iekļautas arī vēlāk izdotajos Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 98., 99., 100.punktā, par kurām Satversmes tiesa taisījusi spriedumu 2020.gada 28.septembrī lietā Nr.2019-37-0103. Cita starpā tiesa nosprieda atzīt šo noteikumu 98., 99., 100.punktu, ciktāl patērētās dabasgāzes daudzums nosakāms, pamatojoties uz faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu līdzīgos apstākļos līdzīgā laikposmā, par atbilstošu Satversmes 64. un 105.pantam un Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmajai daļai (redakcijā, kas bija spēkā no 2008.gada 4.jūlija līdz 2016.gada 7.martam).

Satversmes tiesa 2020.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr.2019-37-0103 (30.3.punkts) atzinusi, ka "izskatot konkrētu civillietu, vispārējās jurisdikcijas tiesai atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai jānoskaidro lietas apstākļi, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā - prasības pamata fakti un atbildētāja iebildumu pamata fakti. /../ tiesai, pārbaudot pušu iesniegtos pierādījumus, ir jānoskaidro arī apstākļi par faktiski patērēto dabasgāzes daudzumu līdzīgos apstākļos vai analogā situācijā līdzīgā laikposmā". Tiesa arī atzinusi, ka "pušu iesniegtos pierādījumus tiesa novērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.pantam, proti, tiesai katrā gadījumā jāpārbauda, vai iesniegtie dati patiešām atbilst dabasgāzes daudzumam, kas patērēts līdzīgos apstākļos vai analogā situācijā līdzīgā

laikposmā".

Tā kā no Satversmes tiesas 2020.gada 20.marta sprieduma lietā Nr.2019-10-0103 neizriet, kā veicams patērētās dabasgāzes un kompensācijas aprēķins, tad konkrēto tiesisko attiecību noregulēšanai iespējams piemērot Satversmes tiesas 2020.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr.2019-37-0103, kurā izspriestas līdzīgas tiesiskās attiecības, minētās atziņas.

Ievērojot Satversmes tiesas spriedumā izteiktās atziņas, lai nonāktu pie taisnīga strīda atrisinājuma, tiesai jāsalīdzina patērētais dabasgāzes daudzums līdzīgos apstākļos vai analogā situācijā līdzīgā laikposmā.

[16] No AS "Latvijas Gāze" papildu paskaidrojumā norādītā izriet, ka, balstoties uz AS "Gaso" sniegto atbildi (lietas 2.sējuma 89.-90.lapa), no 2001.gada 15.jūnija līdz 2006.gada 15.maijam uzskaitīta dabasgāze 21673 kubikmetru apmērā vai vidēji 367 kubikmetri mēnesī. Turpmāk no 2006.gada 15.maija līdz skaitītāja demontāžai 2015.gada 7.janvārī vidējais patēriņš ir gandrīz par trešdaļu mazāks un veido 259 kubikmetri mēnesī. Salīdzinot vidējo patēriņu no 2001.gada 15.jūnija līdz 2006.gada 15.maijam un vidējo patēriņu laikā no 2006.gada 15.maija līdz 2015.gada 7.janvārim secināts, ka līdzīgā laikā un līdzīgos apstākļos būtu uzskaitīti 38095 kubikmetri dabasgāzes, savukārt ar demontēto iekārtu uzskaitīti 26884 kubikmetri dabasgāzes. Līdz ar to prasītāja secinājusi, ka nav uzskaitīti 11211 kubikmetri dabasgāzes. Par to atbilstoši pušu līguma 4.2.punktam, kas paredz tiesības veikt pārrēķinu trīskāršā apmērā, ir jāveic samaksa 17005,61 EUR. Tomēr prasītāja uztur prasības summu sākotnēji celtās prasības apmērā un samazina kompensāciju, lūdzot piedzīt kopā 16365,93 EUR.

Tiesas kolēģija secina, ka prasītājas veiktais aprēķins nav ņemams kā pamats maksas par izlietoto dabasgāzi un kompensācijas piedziņai.

Civilprocesa likuma 192.pantā paredzēts, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības pamatu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Kā AS "Latvijas Gāze" norādījusi prasības pieteikumā, pamatojoties uz prasības pieteikuma pielikumā pievienotajiem aprēķiniem, aprēķinātā summa, atņemot ar skaitītāju uzskaitīto dabasgāzi, ir 4228,71 EUR, kā arī kompensācija divkāršā apmērā 12137,22 EUR. No prasības pieteikumam pievienotā aprēķina (lietas 1.sējuma 22.-24.lapa), uz ko izdarīta atsauce prasības pieteikumā, redzams, ka izlietotās dabasgāzes un kompensācijas aprēķins izdarīts, to rēķinot par periodu no 2013.gada 13.novembra līdz 2015.gada 7.janvārim.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā, prasības pamatu veido juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normas hipotēze saista strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanu vai izbeigšanos (skat. *Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. TNA. 2016. 403.lpp.*).

Ar celto prasību, atsaucoties uz tai pievienoto aprēķinu, prasītāja veikusi aprēķinu par izlietoto dabasgāzi un kompensāciju par laiku no 2013.gada 13.novembra līdz 2015.gada 7.janvārim, t.i., prasītāja ir norādījusi to laika periodu, kad noticis Ministru kabineta noteikumu vai līguma pārkāpums, kad samazināts dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez uzskaites.

Tiesas kolēģija atzīst, ka ar prasītājas papildu paskaidrojumu apelācijas instances tiesā, aprēķinot patērēto dabasgāzi un piedzenamās summas tagad jau par ievērojami lielāku laika periodu - no 2006.gada 15.maija līdz 2015.gada 7.janvārim pretēji Civilprocesa likuma 192.pantam, tiek grozīts prasības pamats, un šāds prasītājas aprēķins nav vērtējams.

Turklāt piebilstams, ka atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumiem Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 59.punktam, ja nav iespējams precīzi noteikt, no kura laika samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, par perioda sākumu uzskata norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja pēdējās pārbaudes vai uzstādīšanas laiku (minētais periods nedrīkst būt ilgāks par diviem gadiem).

Tieši, nepārkāpjot iepriekš norādīto tiesību normu ar tajā noteikto ierobežojumu - divi gadi, prasītāja ar prasības pieteikumu un tam pievienoto aprēķinu veikusi aprēķinu par laika periodu no 2013.gada 13.novembra līdz 2015.gada 7.janvārim. Savukārt papildu paskaidrojumā ietvertais aprēķins ir veikts vairāk nekā par divu gadu periodu.

[17] Kā jau iepriekš norādīts, tiesai jāsalīdzina patērētais dabasgāzes daudzums līdzīgos apstākļos vai analogā situācijā līdzīgā laikposmā.

Tiesa atzīst, ka, ņemot vērā prasītājas norādīto laika posmu no 2013.gada 13.novembra līdz 2015.gada 7.janvārim, patēriņš šajā laika posmā ir salīdzināms ar patēriņu pēc iespējas līdzīgākā iepriekšējā laika posmā pirms tam. Salīdzinājums veicams ar tādu laika periodu, kas ir pēc iespējas laika ziņā tuvāks 2013.gada 13.novembrim, lai patērētais dabasgāzes daudzums tiktu salīdzināts pēc iespējas līdzīgākos apstākļos. Piebilstams, ka pati prasītāja sākotnēji jebkādu laika posmu pirms 2013.gada 13.novembra nebija atzinusi kā tādu, par kuru būtu veicami aprēķini, respektīvi, ka pirms 2013.gada 13.novembra noticis pārkāpums - ka būtu samazināts dabasgāzes patēriņa apjoms vai ka radīta iespēja patērēt dabasgāzi bez uzskaites.

Lietas materiālos atrodas dabasgāzes patēriņa pārskati par laika posmiem no 2001.gada 1.novembra līdz 2015.gada 30.septembrim (lietas 1.sējuma 44.-58.lapa), kuros norādīts dabasgāzes patēriņš pa dažādiem atsevišķiem laika posmiem.

Tiesas kolēģija secina, ka, ievērojot pārskatos uzrādītos, pieejamos laika posmus, salīdzinājums veicams, pirmkārt, ņemot patēriņu par laiku no 2012.gada 1.oktobra līdz 2013.gada 30.septembrim, tas ir, par gada periodu.

Tomēr tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasītājas minētais laika posms no 2013.gada 13.novembra līdz 2015.gada 7.janvārim ir ilgāks par gadu, tajā ietverot vēl papildus rudens un ziemas mēnešus (13.novembris līdz 7.janvāris). Līdz ar to, lai panāktu pēc iespējas līdzīgāku salīdzināmo laika posmu par attiecīgajiem rudens un ziemas mēnešiem, ievērojot pārskatos uzrādītos, pieejamos laika posmus, otrkārt, tiesas kolēģija vēl papildus salīdzināšanai ņem iespējami tuvāko laika posmu ar rudens un ziemas mēnešiem, t.i., no 2011.gada 30.septembra līdz 2011.gada 31.decembrim. Salīdzinot ar apskatāmo laika posmu 13.novembris līdz 7.janvāris, minētais laika posms (oktobris līdz decembris) nav nelabvēlīgāks atbildētājam, jo tas attiecas uz mazliet laika apstākļu ziņā siltāku periodu, ar mazāku gāzes patēriņu, kad gāzes patēriņš apkurei objektīvi ir mazāks.

Veicot aprēķinus, secināms, ka periodā par laika posmu no 2011.gada 30.septembra līdz 2011.gada 31.decembrim patēriņš ir 1060 kubikmetri gāzes, par 2012.gada 1.oktobri līdz 2013.gada 30.septembrim (gadu) patēriņš ir 3448 kubikmetri gāzes (saskaitot dabasgāzes patēriņa pārskata periodus - lietas 1.sējuma 55.lapa). Tādejādi kopējais patēriņš ir 4508 kubikmetri 457 dienās, kas ir vidēji 9,86 kubikmetri gāzes dienā.

Savukārt periodā no 2013.gada 13.novembra līdz 2015.gada 7.janvārim AS "Latvijas Gāze" konstatējusi ar skaitītāju uzskaitītu dabasgāzi 3941 kubikmetri (lietas 1.sējuma 22.lapa), kas ir patēriņš 420 dienās, vidēji 9,38 kubikmetri gāzes dienā.

Līdz ar to, salīdzinot līdzvērtīgus laika periodus, tiesas kolēģija konstatē gāzes patēriņa samazinājumu apskatāmajā periodā

no 2013.gada 13.novembra līdz 2015.gada 7.janvārim - 0,48 kubikmetri (no 9,86 atskaitot 9,38) gāzes dienā jeb patēriņa samazinājumu 201,60 kubikmetri par visu šo periodu (420 dienas reizinot ar 0,48 kubikmetri).

Ievērojot prasītājas norādītās gāzes cenas apskatāmajā periodā (tajā skaitā akcīzes nodokli un pievienotās vērtības nodokli), tostarp aprēķinu (lietas 1.sējuma 22.lapa), kur par 3941 kubikmetru maksa ir 2086,30 EUR (ar akcīzes nodokli un pievienotās vērtības nodokli), aprēķināms, ka par 201,60 kubikmetriem papildus nomaksājama maksa par dabasgāzi 106,72 EUR apmērā.

/pers. A/ rakstveida paskaidrojumā sniegtais skaidrojums, ka 2012.gadā pārcēlies no īpašuma /adrese/ uz dzīvi Rīgā, un tāpēc gāzes patēriņš samazinājies, nav apstiprināts ar pierādījumiem lietā. Tādējādi nav pamata maksājuma par dabasgāzi nepiedzīšanai.

[18] Atbilstoši Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmajai daļai (redakcijā, kas bija spēkā no 2008.gada 4.jūlija līdz 2016.gada 7.martam) lietotājam jāsamaksā ne tikai par izlietoto dabasgāzi, bet arī kompensācija.

Vērtējot piedzenamo kompensāciju, tiesas kolēģija secina, ka tā aprēķināšanā nav piemērojams pušu 2001.gada 12.jūnijā noslēgtā līguma 4.2.punkts, proti, ka, ja piegādātājs konstatē tīšus skaitītāja bojājumus, ir bojātas vai norautas skaitītāja vai gāzes vadu plombas, vai izdarīti citi pārkāpumi, kuru dēļ ir samazināts gāzes patēriņa lielums vai radīta iespēja lietot gāzi bez maksas piegādātājs izdara pārrēķinu tarifa trīskāršā apmērā.

Minētā noteikuma saturs pēc būtības ir līdzīgs Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 58.punkta saturam (kas paredzēja kompensāciju noteikt, reizinot aprēķināto izlietotās dabasgāzes daudzumu ar tarifu divkāršā apmērā), kas ir atzīts par spēkā neesošu ar Satversmes tiesas 2020.gada 20.marta spriedumu lietā Nr.2019-10-0103.

Ievērojot norādīto, tiesa secina, ka kompensācijas piedziņa divkāršā vai trīskāršā apmērā ir nesamērīga. Attiecīgais pušu līguma 4.2.punkts ir arī vērtējams atbildētāja kā patērētāja tiesību aizskārums, kā netaisnīgs līguma nosacījums. No Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas ceturtajā punktā noteiktā izriet, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepilnīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Tādejādi minētais pušu līguma nosacījums nav piemērojams.

Satversmes tiesas 2020.gada 20.marta sprieduma lietā Nr.2091-10-0103 28.2.punktā un 2020.gada 28.septembra sprieduma lietā Nr.2019-37-0103 30.3.punktā ir atzīts, ka līgumsoda apmēram jābūt samērīgam, ka kompensācija pēc tās juridiskās dabas ir pielīdzināma līgumsodam.

Kompensācija pēc savas būtības ir līdzeklis dabasgāzes lietošanas noteikumos un līgumā par dabasgāzes piegādi noteikto mājsaimniecības lietotāja saistību pastiprināšanai.

Satversmes tiesa 2020.gada 20.marta sprieduma lietā Nr.2019-10-0103 29.1.2.punktā norādījusi: "Tiesību doktrīnā pausts viedoklis, ka līgumsods pilda disciplinējošu (preventīvu), kompensējošu un sodīšanas funkciju (sk. Torgāns K. Līgumu un deliktu tiesību problēmas, Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2013., 153.lpp.). Arī kompensācija vērsta uz minēto funkciju izpildi. Latvijas tiesiskās sistēmas pašreizējā attīstības stadijā, kurā likumdevējs civiltiesiskajās attiecībās vispārīgi atzīst un pieļauj līgumsoda pielīgšanu, likumdevējs var, ievērojot vispārējos tiesību principus un citas Satversmes normas, ar speciālām normām noregulēt jautājumu par saistību tiesību pastiprināšanu atšķirīgi no vispārīgās tiesiskās kārtības. Proti, likumdevējs mainīgajos sociālajos, ekonomiskajos un politiskajos apstākļos ar tiesību normu palīdzību visdažādākās tiesiskās attiecības noregulē tā, lai tās atbilstu sociālajai realitātei. Konkrētajā gadījumā, monopolstāvokļa apstākļos, likumdevējs paredzējis speciālu tiesisko regulējumu, nosakot, ka kompensācijas maksāšanas pienākums ir obligāts. Ja energoapgādes tiesiskajās attiecībās tiktu piemērots vispārīgais Civillikuma regulējums, tad pienākums samaksāt kompensāciju, kas tiesisko seku ziņā pilda līgumsoda funkcijas, būtu atkarīgs no monopolstāvoklī esoša energoapgādes komersanta un mājsaimniecības lietotāja vienošanās. Proti, būtu iespējami tādi gadījumi, kad kompensācijas kompensējošā, disciplinējošā un sodīšanas funkcija attiecībā uz mājsaimniecības lietotāju nesasniegtu savu mērķi un varētu tikt apdraudēta droša un nepārtraukta dabasgāzes piegādes pakalpojuma nodrošināšana. Tas nozīmē, ka apstrīdētajā likuma normā ietvertā pamattiesību ierobežojuma leģitīmie mērķi netiktu sasniegti tādā pašā kvalitātē. Tādejādi monopolstāvokļa apstākļos Civillikuma vispārīgā regulējuma piemērošana nav uzskatāma par alternatīvu apstrīdētajā likuma normā noteiktajam kompensācijas maksāšanas pienākumam."

Ievērojot minēto, tiesas kolēģija vērtē, ka kompensācijas aprēķināšanai tiešā veidā nav izmantojams Civillikuma 1716.pantā paredzētais 10% apmērs no pamatparāda.

Vērtējot piedzenamās kompensācijas samērīgumu ar izdarīto pārkāpumu, tiesas kolēģija ņem vērā, ka lietā ir konstatēts skaitītāja bojājums, kas radīja iespēju patērēt dabasgāzi bez maksas. Minētais ir būtisks pārkāpums.

Tiesas kolēģijas ieskatā, kompensācijai jāveicina dabasgāzes lietošanas noteikumu un dabasgāzes piegādes līguma noteikumu ievērošana, kā arī jānodrošina, ka ar kompensāciju tiek panākts taisnīgs rezultāts par atbildētāja kā dabasgāzes lietotāja pieļauto pārkāpumu.

Tiesas kolēģija, izvērtējot pieļautā pārkāpuma smagumu un sekas, lai Enerģētikas likuma (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2016.gada 7.martam) 42.^{3} panta pirmajā daļā noteiktā kompensācija būtu taisnīga un samērīga, pildītu sodīšanas un preventīvo funkciju, ņemot vērā konkrēto pamatparāda apmēru, par taisnīgu kompensācijas apmēru atzīst kompensāciju piedzenamā pamatparāda apmērā jeb 106,72 EUR. Kompensācijas apmēru mazāku noteikt nav pamata, jo tas nebūtu samērīgs ar pieļautā pārkāpuma bīstamību, kā arī nepildītu sodīšanas funkciju.

Tādejādi nodibinot, ka /pers. A/ rīkojies neatļauti, aizskāris prasītājas tiesības, viņam par labu prasītājai jādod Enerģētikas likuma 42.^{3} panta pirmajā daļa paredzētais atlīdzinājums - maksa par izlietoto (neuzskaitīto) gāzi 106,72 EUR un kompensācija 106,72 EUR, kopā 213,44 EUR.

[19] Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu un 1765.pantu, Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai atzīstamas tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no nesamaksātā parāda 213,44 EUR par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei.

[20] Spriedumā nosakāms, kam un kādā apmērā maksājami tiesāšanās izdevumi.

Tā kā prasība apmierināta daļēji, atbilstoši Civilprocesa likuma 41.pantam tiesas izdevumi par labu prasītājai piedzenami

proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet par labu atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

AS "Latvijas Gāze" par prasības pieteikumu samaksājusi valsts nodevu 815,36 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kancelejas nodevu 12,81 EUR (maksājumu dokumenti - lietas 1.sējuma 9., 10., 95., 182.lapa) - kopā 832,87 EUR. Tā kā prasība apmierināta 1,30% apmērā, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 10,83 EUR (1,30% no 832,87 EUR).

Atbilstoši apelācijas sūdzības iesniegšanas laikā spēkā esošajām valsts nodevas likmēm par apelācijas sūdzību bija maksājama valsts nodeva 815,36 EUR. /pers. A/ ar Valmieras rajona tiesas tiesneša 2017.gada 7.novembra lēmumu tika daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību, nosakot nomaksāt 70 EUR, ko viņš izdarījis (maksājuma dokuments - lietas 1.sējuma 212.lapa). Proporcionāli noraidītajam prasījumam (kas ir 98,7% apmērā), no AS "Latvijas Gāze" par labu /pers. A/ piedzenami 69,09 EUR, bet no prasītājas par labu valstij iepriekš nenomaksātā proporcionālā valsts nodevas daļa 735,67 EUR.

Lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu kopā 18,66 EUR (izdevumu saraksti - lietas 1.sējuma 3.lapa, 2.sējuma 2., 71.lapa). 2016.gada 6.decembrī, pamatojoties uz liecinieka /pers. B/ iesniegumu, tiesu administrācija segusi izdevumus lieciniekam sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdi 20,80 EUR (maksājuma uzdevums - lietas 1.sējuma 145.lapa). Līdz ar to kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 39,46 EUR.

Ievērojot prasības apmierināto un noraidīto daļu, proporcionāli šie izdevumi sedzami – AS "Latvijas Gāze" 38,95 EUR, bet /pers. A/ 0,51 EUR. Tā kā AS "Latvijas Gāze" jau samaksājusi 4,70 EUR, no tās valsts labā piedzenama atlikusī summa 34,25 EUR.

[20] AS "Latvijas Gāze" un /pers. A/ ir pienākums pretējai pusei un tiesai norādīt kontus, kuros izdarāma samaksa attiecīgā lietas dalībnieka labā.

[21] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu noteikt pusēm termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

[22] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai "Latvijas Gāze", reģistrācijas Nr.40003000642, maksu par izlietoto (neuzskaitīto) gāzi 106,72 EUR, kompensāciju 106,72 EUR, kopā 213,44 EUR, tiesas izdevumus 10,83 EUR, pavisam kopā 224,27 EUR (divi simti divdesmit četrus *euro* un 27 centus).

Atzīt akciju sabiedrībai "Latvijas Gāze" tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no parāda 213,44 EUR (divi simti trīspadsmit *euro* un 44 centi) par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei.

Noraidīt akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" prasību daļā par 16152,49 EUR (sešpadsmit tūkstošu simt piecdesmit divu *euro* un 49 centu) piedziņu.

Piedzīt no akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" par labu /pers. A/ tiesas izdevumus 69,09 EUR (sešdesmit deviņus *euro* un 9 centus).

Piedzīt no akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" valsts labā valsts nodevu 735,67 EUR (septiņi simti trīsdesmit piecus *euro* un 67 centus), kas nomaksājami Valsts kases, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā Nr.LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 34,25 EUR (trīsdesmit četrus *euro* un 25 centus).

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,51 EUR (piecdesmit vienu centu).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi valsts labā nomaksājami Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, Valsts kasē.

Maksājuma dokumenti par tiesas izdevumu samaksu valsts labā iesniedzami Vidzemes apgabaltiesā, nepārsniedzot sprieduma labprātīgas izpildes termiņu.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2021.gada 16.februāra var pārsūdzēt Senāta Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 450.-452.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesnesis referents A.Bukavs

Tiesneši E.Knēgere

Z.Cera